

Практичне заняття 12.

Тема: Розробка власної бізнес-моделі соціального підприємництва на основі найкращих практик ЄС з використанням моделі CANVAS.

Викладач: к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму **Венгерська Наталя Сергіївна**

Мета: розробка бізнес-моделі соціального підприємництва на основі найкращих практик ЄС з використанням моделі CANVAS.

Для досягнення мети практичного заняття поставлено виконання таких завдань:

- ▶ використати бізнес-моделі CANVAS для розробки соціального бізнесу;
- ▶ взяти участь у груповій роботі “Розробка власної бізнес-моделі соціального підприємництва”
- ▶ презентувати ідею соціального підприємства.

Зміст:

1. Бізнес-модель CANVAS як інструмент проектування ініціатив соціального підприємництва
2. Групова робота “Розробка власної бізнес-моделі соціального підприємництва”.
3. Презентація ідеї молодіжного соціального підприємства.

Рекомендована література:

1. Social Business Initiative (SBI) follow up: Co-operation between social economy enterprises and traditional enterprises. Final Report. October 2018. URL: https://ec.europa.eu/growth/publications/social-business-initiative-sbi-follow-cooperation-between-social-economy-enterprises_en
2. Employment and entrepreneurship. URL : https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/employment-entrepreneurship_en
3. Employment, Social Affairs & Inclusion. URL : <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1045&langId=en>
4. Eurofound. Youth entrepreneurship in Europe: Values, attitudes, policies. 2015. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
5. Прушківська Е.В., Венгерська Н.С., Савенко О.О. Інноваційні форми молодіжного підприємництва: європейський та український досвід. *Глобалізація напрямів формування промислового потенціалу в умовах постіндустріальних трансформацій*: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 16 грудня 2020 року). Київ : КПІ.

2020. С. 186-189. URL: http://ktpe.kpi.ua/files/conferences/ZBIRNIK%20_DTAE%202020.pdf.

6. The Business Model Canvas Instruction Manual. URL: <https://www.lancaster.ac.uk/enterprisecentre/wp-content/uploads/2016/11/A-handbook-on-how-to-do-the-Business-Model-Canvas.pdf>

7. THE 20 MINUTE BUSINESS PLAN: BUSINESS MODEL CANVAS MADE EASY. URL: <https://www.alexandercowan.com/business-model-canvas-templates/>.

Практичні завдання

Завдання 1. Ситуація «Фандрайзинг соціальних проєктів як інструмент соціального розвитку територіальних громад»

Поясніть як можна використати фандрайзинг в соціальних проєктах задля соціального розвитку територіальних громад, виконуючі наступні дії:

- 1) Поділіться на 4 групи.
- 2) Кожна група обґрунтовує свою точку зору на питання ситуації до 5 хв.
- 3) Визначте спільне й відмінне з іншими групами.

Завдання 2. Рольова гра «Бізнес-модель соціального підприємництва».

Ви маєте гарний сільський будинок недалеко від місцевої річки та інколи розміщуєте гостей, які приїжджають до вашого села відпочити від міської метушні. Ви б хотіли розширити власний бізнес та отримати грант від Європейського Союзу на його розвиток. Для написання грантової заявки вам необхідно продумати проєкт бізнес-моделі соціального підприємства, проте у вимогах до заявки вказано, що ідея повинна мати синергію туризму та креативних індустрій й партнерство фізичних або юридичних осіб, які також проживають чи зареєстровані у сільській місцевості. Сільська місцевість не є багатою на культурну спадщину, проте має гарну соціальну інфраструктуру та річку.

Ви написали пост у мережі Facebook, що шукаєте партнерів. На вашу пропозицію відгукнулися:

- 1) цілеспрямований та діловий місцевий фермер Іван (55 років), який вирощує фруктові дерева, продає фрукти та виробляє різні продукти з фруктів;
- 2) вчителька географії Марина (35 років), яка цікавиться декоративним садівництвом та має трирічний досвід роботи у цій сфері;

3) вчителька музики та співів Ольга (58 років) та 4 школярі місцевої музичної школи (12-15 років);

4) молода дівчина Лілія (18 років), яка навчається в регіональному університеті за освітньою програмою «Маркетинг»;

5) ініціативний директор місцевого шахового клубу Сергій (67 років);

6) активна та життєрадісна бабуся Віра (71 рік), яка володіє секретами стародавніх орнаментів української вишивки;

7) талановитий хлопець Микита (22 роки), який працює в ІТ-сфері, займається розробкою віртуального простору та має волонтерські проєкти на іноземних платформах краудсорсингу.

Ви домовилися зустрітися у місцевому шаховому клубі для обговорення вашого співробітництва та майбутньої-бізнесі моделі.

Поділіться на 4 групи. У кожній групі, розподіліть ролі між собою. Обговоріть ідею бізнес-моделі сільського креативного туризму з усіма представниками, враховуючи ключові ресурси, можливості та виклики. Розподіліть функції та обов'язки кожного учасника у такому проєкті. Сформуйте елементи бізнес-модель Canvas та презентуйте з усіма представниками проєкту.

Завдання для самостійної роботи

Підготуйте есе на обрану тему:

1. Порівняльний аналіз молодіжного бізнесу в Україні та ЄС.
2. Цінності української молоді та інтерес до соціального підприємництва.
3. Визначення потенційних ніш для розвитку соціального підприємництва в Україні.

Література для самостійної роботи

1. Dachs, B. (2018). The impact of new technologies on the labour market and the social economy. EPRS. Brussels. URL : [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614539/EPRS_SU\(2018\)614539_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614539/EPRS_SU(2018)614539_EN.pdf)

2. Eurofound. 2016. Exploring the Diversity of NEETs. Luxembourg: Publications Office of the European Union. URL : www.eurofound.europa.eu/pl/publications/report/2016/labour-market-social-policies/exploring-the-diversity-of-neets.

3. Eurofound. NEETs. URL : <https://www.eurofound.europa.eu/topic/neets>.

4. Eurofound. NEETs—Young People Not in Employment, Education or Training: Characteristics, Costs and Policy Responses in Europe. 2012. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

5. European Commission, Towards a circular economy: A zero waste programme for Europe. 2014. URL: http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm.

6. 10. Young people not in employment, education or training. Technical brief. 2019. № 3. URL : https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26634NEET_Sida_brief.pdf.

7. Лазнева І.О., Венгерська Н.С., Савенко О.О. Особливості оподаткування молодіжних стартапів: європейський та національний досвід. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку*: збірник Матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 10 грудня 2020 року). Київ : КНЕУ. 2020. С. 486-489.

8. Молодь України – 2021. Результати соціологічного дослідження. URL : <https://pon.org.ua/novyny/9234-stanovyshche-molodi-v-ukraini-2021-nove-sociologichne-doslidzhennia.html>.

9. Прушківська Е.В., Венгерська Н.С., Земляной А.О. Молодіжне соціальне підприємництво як інструмент підвищення зайнятості NEET-молоді в Європейському Союзі. *Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти*: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (м. Чернігів, 22 грудня 2020 р.) Чернігів 2020. С. 14-16. URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/iris20-t2.pdf>.

10. Прушківська Е.В., Венгерська Н.С., Земляной А.О. Проблема NEET-молоді в країнах Європейського Союзу. *Економіка, облік, фінанси, менеджмент і право в Україні та світі*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 4 грудня 2020 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2020. С. 21-23.

11. Результати загальнонаціонального опитування. Українське покоління Z: цінності та орієнтири. Київ. 2017. URL : http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Ukr_Generation_ukr_inet-2.pdf.

12. Становище молоді в Україні. Аналітичний звіт, складений Робочою групою ООН у справах молоді. Київ. 2019. URL : <http://www.un.org.ua/images/documents/4790/THE%20STATE%20OF%20YOUTH%20IN%20UKRAINE%202019%20%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf>.

13. Яценко Л.Д. Проблеми молодіжної зайнятості в Україні та шляхи їх подолання. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07>.